

WTO-enheten
Maria Johem

YTTRANDE
2022-04-12 Dnr 2022/00623-3

Näringsdepartementet
Endast via e-post

Kommerskollegiums svar på remiss - utkast till förordning om halvledare N2022/00693

Sammanfattning

Kommerskollegium anser att det är viktigt att förslaget inte leder till snedvridning av konkurrensen, förhindrar rörligheten inom den inre marknaden eller försvårar handeln med tredje land.

Värdekedjan för halvledare är idag global och det är viktigt att förslaget tar hänsyn till detta och inte är diskriminerande mot tredje land. Vi anser att införande av skyddsåtgärder vid export är mycket negativt då det kan leda till motåtgärder. Om skyddsåtgärder införs ska de vara WTO-förenliga.

Vår bedömning är att förslaget kommer att innebära en ökad administrativ börda för företagen vid övervakning och kris.

Kommissionens konsekvensanalys är ännu inte färdigställd, vilket försvårar bedömningen av förslaget i dess helhet.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt. Yttrandet inskränker sig till de delar av förslaget som berör våra ansvarsområden.

Övergripande synpunkter

Då kommissionen inte har gjort någon konsekvensanalys till följd av tidsbrist innan förslaget presenterades är det svårt att avgöra om de åtgärder som föreslås är relevanta och lämpliga mot bakgrund av de mål som formulerats i förslaget.

Vi konstaterar att förslaget kan innebära konkurrensnedvridning på den inre marknaden till följd av att stora belopp som kommer att satsas för att främja produktion. Här finns en risk för att man skapar s.k. ”national champions” vilket kan bli problematiskt ur ett rörlighetsperspektiv då det kan bli svårt för andra företag att komma in på marknaden. Det handlar som alltid om en balans mellan olika intressen. Förslaget visar att kommissionen lägger större vikt vid strategisk autonomi än konkurrensförhållanden på den inre marknaden. I EU:s statsstödsregelverk finns mekanismer för att hantera balansen men såsom förslaget är utformat är det svårt att ta ställning till vad det kommer att innebära i praktiken.

Värdekedjan för halvledare är idag global och det är därför viktigt att förslaget tar hänsyn till detta och inte är diskriminerande mot tredje land. Internationellt samarbete bör ses som ett viktigt verktyg, till exempel genom Trade and Technology Council, TTC (EU-USA) eller med andra länder av intresse för EU:s gemensamma handelspolitik.

Vi anser att införande av skyddsåtgärder i form av exporttillstånd är mycket negativt för exportörer (tillverkare) men även för andra aktörer längre ner i värdekedjan (importörer och konsumenter) och innebär även en administrativ börda för berörda myndigheter i EU. Införande av skyddsåtgärder kommer att leda till ökade handelshinder och innebär i förlängningen också en ökad risk för motåtgärder. Om skyddsåtgärder införs ska de vara WTO-förenliga.

Förslaget innebär en stor risk för en ökad administrativ börda för företagen till följd av uppgiftslämnande vid övervakning men särskilt vid kris då betydligt fler uppgifter rörande produktion ska lämnas. Det finns också en risk att företagen måste lämna in uppgifter i flera medlemsstater om företaget har verksamhet i olika EU-länder. För att minska den administrativa bördan och risken för fragmentering bör koordinering medlemsstaterna emellan liksom mellan medlemsstaterna och kommissionen eftersträvas. Inhämtandet av information från företag bör användas restriktivt.

I och med att kommissionen ges rätt att ålägga integrerade produktionsanläggningar och EU-anläggningar för uppdragstillverkning innebär det att de berörda företagen behöver godta och prioritera krisnödvändiga produkter. Därmed finns det en risk för skadeskyldighet för de fall företaget har åtaganden utanför EU. Det går inte heller att förutse hur stora konsekvenser det får för andra företag/konsumenter som befinner sig längre ner i värdekedjan för den ursprungliga produkten när en prioritetsklassad order läggs. När det gäller krisnödvändighet kan det gälla alla eller vissa kritiska sektorer, det är inte avgränsat till EU:s

säkerhet och hälsa. Vi ser en risk för ökad styrning av företagens tillverkning då kommissionen kan ange vilka produkter som ska tillverkas och i vilken omfattning.

När upphandlingen av krisnödvändiga produkter omfattar finansiering från unionens budget får särskilda villkor fastställas i särskilda avtal med ekonomiska aktörer. Vi konstaterar att det inte framgår vad det är för typ av särskilda villkor som avses.

Avslutningsvis anser vi att det är viktigt att förslaget inte leder till snedvridning av konkurrensen, förhindrar rörligheten inom den inre marknaden eller försvårar handeln med tredje land. Det finns dock en risk att förslaget kommer att leda till ökade handelshinder och protektionism för att ge skydd åt den europeiska industrin.

Stockholm som ovan,

Pernilla Trägårdh

Enhetschef

Maria Johem

Ämnesråd